

CALEA MĂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Demnitatea smereniei și smerenia demnității

Vremea postului în care ne aflăm este îndeobște recunoscută și obligatoriu a fi asumată de fiecare creștin ca timp al smereniei. Din timp în timp, Biserica, prin exercițiul postirii tinde să imprime un ritm de viață propriu care să ne scoată din vârtoarea vieții cotidiene secularizate, ce împinge de cele mai multe ori spre autosuficiență și mândrie. Căci, societatea consumistă a timpurilor noastre, care caută cu orice preț performanța economică de tip concurențial, se transformă într-un mod de viață, excede doar sectorul comercial. De aici apare și se manifestă, chiar pregnant impresia că totul se rezolvă sau se realizează doar prin puterile și înțelepciunea proprie. Lucrarea lui Dumnezeu, prezența Sa reală nu mai este recunoscută, nici la nivel personal și nici la cel social. Atunci, tot ceea ce se construiește azi se destramă a doua zi, precum în legenda meșterului Manole, nu are durabilitate, deoarece vizează doar scopuri imediate și exclusiv materiale. Și, deși pare că așa crește omul în demnitate, la o privire mai atentă descoperim că, de fapt, el se dezumanizează, pierde din valoarea sa. Astfel, apare în fața noastră virtutea smereniei care-i aduce omului adevărata statură.

Dar ce înseamnă smerenia? Cuvintele dumnezeiești ale Sfintei Scripturi ne îndrumă luminat, căci grăiesc astfel: „căutați dreptatea, căutați smerenia!” (Sofronie 2, 3), căci „mândria umilește pe om, iar de cinste are parte cel smerit” (Pilde 29, 23), deoarece „smerenia trece înaintea mării” (Pilde 15, 33). Aceste cuvinte au fost împlinite în viață de atâția drepti ai lui Dumnezeu, iar exemplele lor ne sunt lăsate spre luare aminte. Însăși pogorârea lui Dumnezeu la noi, prin Întruparea Fiului Său din pântecul Fecioarei Maria este înțeleasă în cheia celei mai desăvârșite smerenii (Fil. 2, 6-8) și devine chipul suprem al smereniei. Se arată, astfel, că prin smerenie se pune în valoare demnitatea omului.

Că omul are demnitate prin însăși creația sa o afirmă lămurit sfântul Grigorie Teologul: „Dumnezeu i-a înzes-

trat atât de generos pe toți oamenii pentru a arăta prin dăruirea egală a darurilor Sale atât demnitatea egală a naturii noastre cât și bogăția milei Sale.” Astfel, în Ortodoxie demnitatea inalienabilă, ontologică, a fiecărei persoane este derivată din calitatea omului de chip al lui Dumnezeu, fiind corelată cu dobândirea asemănării, cea care se obține prin harul dumnezeiesc odată cu înfrângerea păcatului și dobândirea curățeniei morale și a virtuților. Prin urmare, în tradiția creștină răsăriteană, conceptul de „demnitate” are în primul rând un sens moral. De aceea, între demnitatea omului și moralitate există o legătură directă. Mai mult decât atât, recunoașterea demnității persoanei înseamnă confirmarea responsabilității ei morale, după cum se afirmă într-un document sinodal.

Cel mai bun mijloc prin care se evidențiază această demnitate, atât la nivel subiectiv-personal, cât și la cel social e exercitarea smereniei. Părintele martir Ilarion Felea ne povățuiește minunat, afirmând că „mândria – veți fi ca Dumnezeu – e factor de minciună, dezordine și decădere în suflet și în societate. Smerenia, dimpotrivă, e factor de ordine și adevăr în suflet și în societate”, căci „mândria e trăire în fățarnicie și în minciună; smerenia e trăirea în sinceritate (fără ascunzișuri) și în adevăr.” De aceea, „Cel smerit niciodată nu cade (că nu are de unde să cadă). Pentru că el are o singură cale: înălțarea.”

Cum se transpune aceasta în viață? Același înaintaș vrednic descrie modalitatea: „Nu te lăuda cu știința, că alții au mai multă știință decât tine; nici cu bogăția, nici cu prietenii, că te pot înșela; nici cu mărirea și frumusețea trupului, căci o mică boală îl poate slăbi și sluji; nici cu faptele bune, căci judecățile lui Dumnezeu sunt deosebite de ale oamenilor; nici că ai ceva bun în tine, că alții pot să aibă și mai bun – ca să rămâi în smerenie”. În plus, „cine muncește se smerește”!

Continuare în pagina 2
Pr. Filip ALBU

PREDICA

Trei virtuți Duminica a IV-a după Rusalii

„Pe când intra în Capernaum, s-a apropiat de El un sutaș, rugându-L și zicând: Doamne, sluga mea zace în casă, slăbănog, chinându-se cumplit. Și i-a zis Iisus: Venind, îl voi vindeca. Dar sutașul, răspunzând, i-a zis: Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperișul meu, ci numai zi cu cuvântul și se va vindeca sluga mea. Că și eu sunt om sub stăpânirea altora și am sub mine ostași și-i spun acestuia: Du-te, și se duce; și celuiilalt: Vino, și vine; și slugii mele: Fă aceasta, și face. Auzind, Iisus s-a minunat și a zis celor ce veneau după El: Adevărat grăiesc vouă: la nimeni, în Israel, n-am găsit atâta credință. Și zic vouă că mulți de la răsărit și de la apus vor veni și vor sta la masă cu Avraam, cu Isaac și cu Iacov în împărăția cerurilor. Iar fiii împărăției vor fi aruncați în întunericul cel mai din afară; acolo va fi plângerea și scrâșnirea dinților. Și a zis Iisus sutașului: Du-te, fie ție după cum ai crezut. Și s-a însănătoșit sluga lui în ceasul acela.” (Matei 8, 5-13)

Sfânta Evanghelie din această duminică, a patra după Rusalii, ne pune înaintea atitudinea unui sutaș, a unui conducător de oști de neam roman, care era păgân, ce a cerut ajutorul Mântuitorului pentru slujitorul său, grav bolnav. Mântuitorul se oferă să-i vindece sluga, însă sutașul s-a socotit nevrednic de a-L primi în casa lui, arătând deplină smerenie. El era un păgân, dar vedea în Iisus pe Cel care i-ar putea vindeca sluga doar prin cuvântul Său. Această atitudine a sutașului îl determină pe Mântuitorul Hristos să exclaim: „La nimeni în Israel n-am găsit atâta credință”. Acest om nu făcea parte din poporul ales de Dumnezeu care s-a învrednicit de atâtea minuni, ci era un păgân, care s-a dovedit mai credincios decât mulți dintre evrei. Această poziție a sutașului l-a determinat pe Mântuitorul să spună că „mulți de la răsărit și de la apus vor veni și vor sta la masă cu Avraam, cu Isaac și cu Iacov în împărăția cerurilor, iar fiii împărăției vor fi aruncați în întunericul cel mai din afară”, în sensul că mântuirea se va da acelor oameni care vor face fapte vrednice, chiar și păgânilor, iar cei aleși vor fi excluși tocmai datorită pretenției lor de superioritate. Era deranjant pentru evrei acest cuvânt al Mântuitorului.

Nu multor oameni le-a adresat Hristos cuvinte frumoase ca cele din evanghe-

lia de astăzi, mai ales că sutașul era un păgân, nu cunoștea Legea și venise în Țara Sfântă ca și cotropitor. Admirația Mântuitorului la adresa acestui ofițer roman era pe deplin justificată, deoarece avea anumite calități și virtuți deosebite.

În primul rând observăm dragostea acestui sutaș față de slujitorul său. În acele vremuri, robii sau slujitorii nu erau priviți ca ființe umane, ci ca animalele, erau vânduți în piețe și erau cu totul la discreția stăpânilor lor. Sutașul se comportă cu sluga sa admirabil, dând dovadă de iubire adevărată. Sfinții părinți numesc iubirea „regina tuturor faptelor bune” și ea trebuie îndreptată spre orice om, ori de ce nație, credință și stare socială ar fi el, căci cel ce face bine aproapelui său îl imită pe Dumnezeu, care nu face deosebire între oameni.

O altă virtute a acestui sutaș este smerenia. Domnul era gata să-i facă acestuia cinstea de a veni în casa lui, dar, în loc să fie mândru de această onoare, a arătat o uimitoare smerenie. Nu a dorit cinste și faimă, ci a preferat smerenia. Se știa păgân, se știa păcătos și vinovat de multe, așa cum suntem de multe ori și noi oamenii.

Continuare în pagina 2
Pr. Petru URSULESCU

Din sumar

- ▶ Viziunea eshatologică a teologiei ortodoxe pagina 2, *Interviu cu preotul profesor dr. Ioan Tulcan*
- ▶ Nașterea Sfântului Prooroc Ioan Botezătorul (24 Iunie) pagina 2, *Ioan Claudiu Moca*
- ▶ Știri pagina 4

Trei virtuți

Urmare din pagina 1

A preferat însă, cinstei și onoarei de a-L avea pe Hristos în casa sa, smerenia de a se considera nevrednic să fie gazdă lui Dumnezeu. Acesta este motivul pentru care Hristos l-a laudat pe acest sutaș, ca pe puțini alții.

Cea de-a treia virtute a sutașului este credința sa puternică, s-a gândit că lucrurile stau înaintea lui Dumnezeu ca în armată, „zi numai cu cuvântul și se va vindeca sluga mea. Căci și eu sunt om sub stăpânirea altora și am sub mine ostași, și-i

spun acestuia: Du-te, și se duce și celuilalt: Vino, și vine și slugii mele: Fă aceasta și face”. Așa trebuie să fie și înaintea lui Dumnezeu. Dacă El este Stăpânul, nu trebuie decât să poruncească prin cuvântul Său și toate se vor împlini.

Ce trebuie să reținem din sfânta evanghelie de astăzi sunt cele trei calități ale sutașului, să avem **dragoste** curată față de aproapele nostru, să căutăm la **smerenia** acestui sutaș, neavând părerea că noi suntem „gazde bune” lui Hristos, în

loc să ne vedem slăbiciunile și păcatele noastre, și să luăm aminte la **credința** acestuia, o credință simplă, nesofisticată, care a dat o lecție usturătoare iudeilor din acea vreme și tuturor aceluia care se laudă cu credința lor formală.

Să ne ajute Bunul Dumnezeu să dobândim și noi aceste virtuți atât de necesare mântuirii, dragostea, smerenia, credința și să auzim și noi cuvântul Domnului la fel ca și sutașul: „Du-te, fie ție după cum ai crezut!”

Amin.

Demnitatea smereniei și smerenia demnității

Urmare din pagina 1

Deci, *a fi smerit înseamnă a fi foarte demn, căci* „Sfânta smerenie trebuie să se numească cu dreptate și virtute dumnezeiască și poruncă și **haină domnească**” afirmă Cuv. Filotei Sinaitul. Ca semn al creștinătății (Sf. Macarie cel Mare) smerenia devine funcție capitală atât pentru afirmarea

personală cât și pentru întărirea și creșterea societății.

Acest gând l-a exprimat frumos, la un moment dat, și vrednicul de pomenire părinte Sofian Boghiu: smerenia, dragostea și sinceritatea ne sunt de foarte mare folos, pentru a se putea îndrepta viața noastră și a societății românești în general.

(Matei 8, 5) „Pe când intra în Capernaum, s-a apropiat de El un sutaș, rugându-L.” Unii spun că sutașul, prin înfățișarea faptelor, a sugerat motivul pentru care nu a adus pe slujitorul său la Iisus, spunând: Doamne, sluga mea zace în casă, slăbănog, chinându-se cumplit, ca și cum ar fi fost pe cale să-și dea ultima suflare sau chiar după cum a spus Luca, era să moară (Luca 7, 2). După părerea mea, motivul pentru care nu l-a adus cu el a fost un semn în sine al credinței sale, chiar mai mare decât a celor care l-au coborât pe paralizic prin acoperiș (Luca 5, 19). Deoarece sutașul știa sigur că era destul să poruncească pentru a ridica pe sluga sa, nu a mai considerat necesar să o mai aducă. (Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilia 26 la Evanghelia după Matei)

(Matei 8, 7) „Și i-a zis Iisus: Venind, îl voi vindeca.”

Ce a făcut Iisus? Ceva ce nu mai făcuse înainte. Dacă alte dăți doar împlinea dorința celor care-i cereau câte ceva, acum dimpotrivă, se implică mai mult. Se oferă nu numai să-l vindece dar să și vină în casa sa. Din aceasta aflăm despre marea credință a sutașului, căci de nu i-ar fi oferit asta și i-ar fi spus, Mergi în drumul, fie ca sluga ta să se vindece, noi nu am fi cunoscut toate acesta.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilia 20 la Evanghelia după Matei)

Bucurie va fi nașterea lui și va fi mare înaintea Domnului.

Ce bucurie și ce sentimente îi încearcă pe părinți când vine în lume un nou-născut, când au bucuria unui urmaș. Cu atât mai mult ne minunăm noi creștinii de nașterea Sfântului Ioan Botezătorul care este „Înaintemergătorul lui Hristos” (Ioan 1, 15), ultimul profet al poporului biblic (Matei 11, 13), propovăduitorul pocăinței, cel care a anunțat „apropierea Împărăției cerurilor” (Matei 3, 2) și cel mai mare născut din femeie (Matei 9, 11) stearpă și trecută în zile.

Baza acestei sărbători e întâmplarea cu Zaharia și Elisabeta, adică Elisabeta era stearpă și amândoi erau trecuți în zilele lor, dar cu toate acestea s-a arătat lui Zaharia îngerul Domnului Gavriil- Arhanghelul, vestindu-i că femeia lui va naște fiu (Isaia 11, 3), care se va numi Ioan. Acesta vine la preotul Zaharia, care era de rând cu slujba la templu, spunându-i că Dumnezeu i-a ascultat rugăciunea și va ridica blestemul și fața oamenilor va fi spre el. Surprins de apariția

Nașterea Sfântului Prooroc Ioan Botezătorul (24 Iunie)

slujitorului-lumină, înțelegând firea și vârsta sa, Zaharia s-a îndoit de mila lui Dumnezeu iar pentru această îndoială a rămas fără grai. Îngerul îi spuse că nu va putea vorbi, până ce se va întâmpla aceasta, adică până când Elisabeta va naște. Cu toate că Zaharia era mut Elisabeta, soția sa, din seminția lui Aaron a tănuț sarcina cinci luni zicând: „Domnul a privit spre mine și mi-a luat ocară oamenilor” (Luca 1, 25).

Abia în luna a șasea a sarcinii, Elisabeta s-a convins de toate câte i-a făcut Domnul, fiindcă și nepoata sa, Fecioara Maria, primise vestea Nașterii lui Mesia și încredințarea de la înger că Elisabeta va avea un fiu (Luca 1, 36, 39-45). Împlinindu-se Elisabetei timpul să nască, a născut fiu. După opt zile de la naștere au venit să taie pruncul împrejur, îl cheamă pe numele tatălui său Zaharia. Și răspunzând mama lui a zis, ba să se cheme Ioan. Întrebând și pe tatăl său, cum ar voi să-l cheme pe prunc, acesta luând o tablă a scris, Ioan să fie numele lui. În acest moment i s-a deschis gura și îndată și limba lui și a vorbit, laudând pe Domnul. La toți cei ce erau de față li s-au făcut frică și ziceau toți oare ce va să fie pruncul acesta? Umplându-se Zaharia de Duh Sfânt, a prorocit zicând între altele: „Și tu pruncule prorocul Celui prea înalt te vei chema, că vei merge înaintea feței Domnului, să gătești căile lui. Ca să dai cunoștință mântuirii poporului într-o iertare a păcatelor. Iară pruncul creștea și se întărea cu Duhul, și a fost în pustie până în ziua arătării lui către Israil (Luca 1, 5-8). Sfântul Ioan

chiar din pântecul mamei sale era îmbrăcat cu sfințenie și cu curăție, a iubit înțelepciunea, s-a nevoit cu postul era depărtat de toată amestecătura și vorba omenească. A locuit în pustiu ca în cer, a petrecut cu fiarele, acoperit era cu păr de cămilă și încins cu brâu de curea (vezi Mineiul lunii August). Fiind în vârstă de aproape 30 de ani, se arăta Ioan în pustiu ludeei, vestind pocăința și apropierea împărăției cerurilor și botezând în Iordan pe cei ce și mărturiseau păcatele, de unde se numea botezător. Iar cu privire la Mântuitorul zice Sfântul Ioan: „Eu vă botez pe voi cu apă spre pocăință, iară cel ce vine după mine mai tare e decât mine, al cărui încălțăminte eu nu sunt vrednic a le purta. Acela vă va boteza pe voi cu Duh Sfânt și cu foc. A căruia vânturătoare e în mână Sa și va curăți aria Sa, și va aduna grâul Său în jitnițe, iară paieile le va arde cu foc nestins” (Matei 3, 11-12). Când a venit Iisus din Galileea la Iordan să se boteze, Ioan l-a numit în public: „Mielul lui Dumnezeu cel ce ridică păcatul lumii” (Ioan 1, 29). Astfel a mers Ioan înaintea feței Domnului, pregătindu-i căile și făcând poporului cunoscută mântuirea Lui într-o iertare a păcatelor și pentru aceea s-a numit Înaintemergătorul Mântuitorului.

Sărbătoarea solemnă a amintirii Nașterii Sfântului Ioan Botezătorul, are ca temei mărturia Evangheliei că mulți se bucurau de Nașterea Sfântului Ioan împreună cu Elisabeta (Ioan 1, 29). Iată ce zice Fericitul Augustin în cuvântările sale ca „solemnitate”, despre Sfântul Ioan: „cine este așadar

acest Ioan?... Acesta Ioan cel mare despre a cărui mărime mărturisește însuși Mântuitorul, când zice: Așadar zic vouă, nu s-a sculat între cei născuți din femei mai mare decât Ioan Botezătorul (Matei 2, 11). El întrece pe toți ceilalți; el se înalță peste toți ceilalți. El covârșește pe prooroci și are întâietate înaintea patriarhiilor. Destul că toți cei născuți din femeie sunt mai puțini decât Ioan”. Ioan, afară de Maica Domnului, e unicul Sfânt, al cărui zi de naștere o serbează Biserica, din cauză că nașterea Înaintemergătorului stă în cea mai strânsă legătură cu Nașterea Domnului sau că Ioan era sfințit deja în pântecul maicii sale sau cum zice Mântuitorul că între cei născuți din femeie nu s-a sculat mai mare decât Ioan Botezătorul și Biserica a voit să-i dea preferință înaintea tuturor altor sfinți. Ziua nașterii Sfântului Ioan e tot așa de nesigură ca și ziua Nașterii Domnului. Sărbătoarea s-a așezat pe 24 iunie conform Evangheliei de la Luca 1, 36, adică 6 luni înainte de Nașterea Domnului. În luna lui iunie și a lui decembrie au loc solstițiile și anume în iunie încep a se micșora zilele, iar în decembrie a se mări. De aceea Sfântul Ioan Botezătorul zice: „Aceluia, adică lui Iisus, se cade să crească, iar mie să mă micșorez” (Ioan 3, 30), apoi că să se micșoreze Ioan s-a așezat sărbătoarea nașterii lui pe 24 iunie, adică pe timpul când încep zilele a se micșora, iar pentru ca să se înalțe Dumnezeu s-a așezat sărbătoarea nașterii lui Hristos pe 25 decembrie, adică pe timpul când încep zilele a crește.

Credincioșii ortodocși români l-au cinstit pe Sfântul Ioan Botezătorul cu deosebită evlavie ridicând în cinstea sa biserici având ca hram unul din evenimentele vieții, dar mai ales luându-și numele la botez de Ioan sau Ioana. Pentru fiecare părinte creștin, exemplul familiei preotului Zaharia și Elisabeta rămâne permanent. După însemnare, la opt zile, a fost tăiat împrejur și s-a ridicat blestemul căzut asupra tatălui. Aici este temeiul Sfintei Scripturi, de unde ne convingem că botezul și însemnarea pruncului este o necesitate firească și o condiție a credinței în Hristos. Odată botezat pruncul, i se iartă păcatul strămoșesc, mama creștină este curățită, iar tatăl creștin este dezlegat de blestem și i se dă cuvânt de îndreptățire înaintea oamenilor.

Sfântul Ioan Botezătorul este o mărturie a credinței noastre, un martor al existenței lui Dumnezeu - Tatăl, Fiul și Sfântul Duh descoperit pe malul Iordanului odată cu botezul Domnului (Matei 3, 16-17) și noi credincioșii sărbătorim aceste evenimente, legate de Mântuitorul și de Sfinții Săi. Sfântul Apostol Pavel ne întărește credința în sfinți zicând: „oare nu știți că sfinții vor judeca lumea și chiar pe îngeri?” (I Corinteni 6, 2-3). Iată ajutorul și rolul lor până la sfârșitul veacurilor fiindcă prin cinstirea lor, noi aducem închinare Dumnezeului nostru care între sfinți se odihnește și Lui se cuvina slava, totdeauna acum și pururea și în vecii vecilor Amin!

Ioan Claudiu MOCA

Viziunea eshatologică a teologiei ortodoxe

Tema celui de al VI-lea Colocviu Internațional al AITDO, Balamand (Liban), 7-10 iunie 2018

Interviu cu preotul profesor dr. Ioan Tulcan – vicepreședinte al Asociației Internaționale a Teologilor Dogmatişti Ortodocși (AITDO – în engleză: IAODT)

1. Mass-media bisericească din România, și, nu numai din țara noastră, a fost informată despre un eveniment teologic panortodox major, ce a avut loc la Universitatea din Balamand (Liban), la Institutul Teologic Ortodox Sf. Ioan Damaschinul de acolo. Despre ce este vorba?

Într-adevăr, în zilele de 7-10 iunie 2018, s-au desfășurat în Liban, la Balamand, lucrările celui de al VI-lea Colocviu Internațional, al Asociației Internaționale a Teologilor Dogmatişti Ortodocși, (AITDO), eveniment academic, care se desfășoară din doi în doi ani. Tema acestui Colocviu a fost „Viziunea eshatologică a teologiei ortodoxe”.

2. Care sunt aspectele teologice mai importante, care au fost evidențiate cu acest prilej?

În cadrul mai general al tematicii menționate mai sus, au fost prezentate și puse în lumină diferite aspecte ale temei. Dintre acestea, amintesc doar câteva: semnificația termenului de eshatologie, cu implicații în întreaga viață a Bisericii, și, implicit a teologiei, ca funcție și misiune a Bisericii; insuficiențele prezentării dimensiunii eshatologice a teologiei ortodoxe în manualele teologice; problematica apocatastazei; dimensiunea hristologică a eshatologiei; coordonatele eshatologiei în cadrul sintezei neopatrstice; problematica redescoperii unei perspective eshatologice în teologia ortodoxă; Biserica – manifestare a Împărăției lui Dumnezeu pe pământ, ca temă majoră pentru teologia ortodoxă; dimensiunea eshatologică a misiunii creștine etc. etc.

3. Ce reprezintă această Asociație teologică internațională?

Această Asociație internațională de teologi ortodocși reprezintă, cred eu, un eveniment teologic cu o adâncă semnificație pentru teologia ortodoxă, în general, pentru afirmarea valorilor Ortodoxie în lumea de astăzi, lume, care parcă mereu se antagonizează, se risipește și se superficializează, în special. Ea a fost creată pentru a răspunde unei nevoi obiective: aceea a necesității de a dezvolta și consolida cooperarea academică între toți cei care se află în slujirea teologiei dogmatice ortodoxe, din întreaga lume. În felul acesta, toți teologii prezenți la aceste manifestări ale Asociației sunt purtați de convingerea, că vocea teologiei ortodoxe va fi mai articulată și mai puternică. Totodată, teologii ortodocși angajați într-o asemenea lucrare, doresc să fie un ajutor modest pentru Bisericile lor Ortodoxe Locale, pentru conlucrarea și afirmarea misiunii acestora în contemporaneitate. Într-un asemenea context, teologii ortodocși caută să se exprime nu numai în plan local, național, al fiecărei Biserici și teologii, ci, ei caută să găsească căi și mijloace pentru a lucra împreună, pentru a se sprijini și adânci problemele importante care frământă gândirea teologică în ultimul timp. Altfel spus, ei caută să dea unele impulsuri creatoare atât în plan teologic, cât și misionar bisericesc.

4. Când a luat ființă această Asociație

și care este legătura Aradului teologic cu ea, și, îndeosebi care este specificul contribuției arădene la acest proiect?

Răspunsul la această întrebare l-am mai dat și în anii trecuți, când ne-am referit la un asemenea moment academic. Dar, pentru cei care, poate, nu au aflat încă, trebuie să afirmăm cu bucurie, că AITDO a luat ființă la Arad, în cadrul facultății de teologie ortodoxă, în iunie 2007. Ea s-a născut dintr-o viziune teologică și bisericească mai largă, pe care am exprimat-o personal față de colegii mei din cadrul facultății, care, la rândul lor, au împărtășit cu satisfacție și cu speranță un asemenea proiect teologic, contribuind, la concretizarea lui, și, aici, aș dori să menționez, în primul rând, pe actualul decan al facultății, părintele profesor dr. Cristinel Ioja, cu preocupări deosebite în domeniul teologiei dogmatice.

Despre ce este vorba? M-am gândit, la începutul anilor 2000, că s-ar cuveni mai întâi să coagulăm energia teologică a celor care se preocupă în mod deosebit de teologia dogmatică ortodoxă în țara noastră, ca profesori sau cercetători în cadrul acestei discipline, inițiind un fel de Asociație a teologilor dogmatişti ortodocși români, la Arad, în anul 2006, când s-a ținut primul Colocviu despre teologia dogmatică ortodoxă. Teologii ortodocși români continuă această lucrare academică tot la doi ani, la fiecare dintre facultățile de teologie ortodoxă din cadrul Patriarhiei Române. Ultima asemenea întâlnire, mai precis Colocviul cel mai recent al teologiei dogmatice ortodoxe române, a avut loc la Iași, în acest an, în luna mai 2018.

Apoi, am considerat un imperativ important pentru Dogmatica ortodoxă, de a trece dincolo de hotarele României, în sensul că aceasta ar trebui să promoveze comuniunea teologico-dogmatică la nivel panortodox, prin înființarea acestei Asociații Internaționale (AITDO), ceea ce s-a împlinit în anul 2007 la Arad.

Și, în fine, tot atunci am reflectat asupra nevoii de a deschide cercetarea teologiei dogmatice ortodoxe spre dialogul cu teologia dogmatică romano-catolică și protestantă. Acest proiect nu s-a materializat

încă, dar, cu ajutorul lui Dumnezeu și cu multă înțelepciune, curaj și perseverență ar putea și acesta să prindă contur în anii ce vor veni.

Deci, specificul contribuției teologice arădene la inițierea și impulsivarea AITDO este acela de pionierat, de perseverență, de angajament coerent, perseverent, curajos și lucid.

5. Analizând diversele forme de manifestare academică de acest fel, care este specificul acestei Asociații?

Specificul acestei Asociații, așa cum am menționat cu alte cuvinte mai sus, este acela de a încerca să coaguleze energia gândirii, manifestării și afirmării teologiei dogmatice ortodoxe în plan internațional, în lumea de astăzi. Actualitatea și necesitatea unui asemenea demers pot fi înțelese și în contextul manifestărilor academice din timpurile noastre, care nu mai pot fi dezvoltate la cele mai înalte cote, doar prin creația științifică, teologică din birou, și doar pe plan local, ci necesită conlucrarea sau cooperarea cu toți cei care împărtășesc valori similare. Or, teologii dogmatişti ortodocși de pretutindeni au un asemenea set de valori comune, care sunt bogate, profunde și care invită la meditație, la flexie, la comuniune.

6. Care sunt etapele de manifestare sau afirmare ale AITDO?

Dacă ar fi să sistematizăm etapele de dezvoltare și manifestare ale AITDO am putea să le prezentăm astfel: în primul rând, este etapa arădeană de afirmare a Asociației, în sensul că, primele două Colocvii Internaționale ale Asociației au avut loc la Arad. Desprinderea Asociației de locul ei de naștere a fost un proces nu foarte ușor; de aceea, primele două conferințe s-au ținut în locul de naștere a ei, la Arad, în anul 2007, în zilele de 6-8 iunie și în anul 2009, între 11-13 iunie.

Etapa a doua de afirmare a acesteia a fost aceea, când Colocviile ei s-au ținut în două țări europene: în Grecia, la Tesalonic, 23-26 iunie 2011 și în Bulgaria, la Sofia, în 22-25 septembrie 2013.

Etapa a treia a fost revenirea ei pe pământ românesc, la Caraiman, în cooperare cu facultatea de teologie „Justinian

Patriarhul” din București, 25-27 septembrie 2016, cu tema: Primatul și întâietățile în Biserică, prilej de întărire a unei trăsături mai accentuate a Asociației prin duhul teologiei românești.

Etapa a patra a însemnat ieșirea Asociației din spațiul european și intrarea ei, ca manifestare, în spațiul Orientului Mijlociu, în Liban – Balamand, 7-10 iunie 2018.

7. Ce a adus nou Conferința de la Balamand?

În primul rând, tematica însăși, învățătura despre realitățile din urmă, despre eshatologia creștină și înțelegerea ei. Apoi, noutatea o constituie intrarea Asociației într-o zonă deosebit de interesantă din punct de vedere geografic, spiritual, religios, care este Orientul, și, în fine, tot ca noutate este alegerea unui nou președinte, în persoana preotului profesor dr. Porfirie Fadi, decanul Institutului Teologic Sf. Ioan Damaschinul din Balamand, iar ca vicepreședinte: pr. prof. dr. Ștefan Buchiu, decanul facultății de teologie ortodoxă din București, împreună cu mine.

Secretariatul AITDO a rămas la Arad de la începutul înființării ei, din anul 2007 și până astăzi, agenda de secretar având-o colegul nostru, părintele lector dr. Filip Albu.

8. Cum vedeți dezvoltarea ei pe mai departe?

În primul rând, continuitatea este ceea ce membrii Asociației își doresc. Acest fapt a fost deosebit de evident la Balamand. În al doilea rând, consistența numerică a membrilor Asociației se va afirma și în anii ce vor veni. Sunt convins, că AITDO va primi în continuare, inspirație, dinamică, creativitate cu aceeași pasiune și dragoste față de învățătura ortodoxă, din partea celor care lucrează în cadrul ei.

9. Când, unde și ce temă va aborda următoarea Conferință a Asociației?

Următoarea conferință internațională a AITDO va fi în anul 2020, în Cipru, cu tema: *Omul – chip al lui Dumnezeu și relevanța acestuia pentru teologia și misiunea Bisericii.*

10. Ce mesaj teologic și misionar doriți să adresați cititorilor acestei publicații, și nu numai lor, cu acest prilej?

Mesajul pe care aș dori să-l adresez tuturor celor care se interesează de activitatea teologiei dogmatice ortodoxe și de misiunea ei este unul al bucuriei mărturisitoare a bogăției acesteia, precum și un îndemn la sporirea de către toți teologii și credincioșii a dragostei față de frumusețile și luminile teologiei dogmatice ortodoxe.

În al doilea rând, teologia ortodoxă este mai profundă, mai nuanțată și mai dinamică atunci când ea este afirmată în conlucrare academică responsabilă.

Și, în fine, invităm nu numai teologii, ci și pe credincioșii preocupați de bogăția spirituală a dogmaticii ortodoxe, să se apropie de ea, să o cunoască din ce în ce mai bine, și, să se lase inspirați în viață, gândirea și munca lor de luminile și valorile Ortodoxiei.

Vă mulțumesc pentru această con-vorbire.

Rep.

ȘTIRI

Liturghie Arhierescă și binecuvântare de lucrări în Parohia Chesinț

În dimineața zilei de 17 iunie, ÎPS. Părinte Timotei, Arhiepiscopul eparhiei Aradului, însoțit de Arhid. Prof. Drd. Tiberiu Ardelean, inspector eparhial, a poposit în mijlocul credincioșilor din Parohia Chesinț, Protopopiatul Lipova, la invitația preotului paroh Florin-Dan Ardeuan.

La sosire, ierarhul a fost întâmpinat cu flori de către cei mai tineri dintre credincioși, de către un sobor de preoți în frunte cu Prea onoratul Părinte Nelu Mercea, Protopop de Lipova, de domnul primar al comunei Zăbrani, Marian Toader, de doamna director Ramona Ardelean și de enoriașii prezenți. A urmat cuvântul de bun venit și de prezentare succintă a istoricului parohiei adresat de părintele protopop, după care ÎPS. Părinte Timotei a mulțumit tuturor pentru primirea călduroasă, evidențind buna chivernisire a parohiei și credincioșia dovedită de-a lungul timpului de oamenii locului.

În continuare s-a purces la binecuvântarea lucrărilor săvârșite la biserică în ultimii trei ani și jumătate, lucrări ce cuprind atât exteriorul bisericii (amenajarea curții cu pavaj și bănci, construirea unei troițe de lemn, a unui grup sanitar, întreținerea și vopsirea gardului și a acoperișului, facilitarea iluminatului exterior), cât și interiorul bisericii (înlocuirea ușilor de acces cu unele din lemn masiv sculptat, înlocuirea Sfântului Chivot, a Crucii Răstignirii, achiziționarea de prapori funerari și icoane, lucrări de restaurare a scaunelor și a iconostasului). Pe lângă toate acestea, au fost aduse renovări și restaurări și la casa parohială.

A urmat săvârșirea Sfintei Liturghii, soborul de preoți fiind format, pe lângă cei amintiți, din pr. Teodor Farcaș (parohia Zăbrani), pr. Gheorghe Morar (parohia Macea), pr. Mircea Șirian (parohia Bătuța) și pr. Daniel Vasi, pensionar. Răspunsurile liturgice au fost date de corul bisericii, condus de domnul Ion Ardelean, cântărețul parohiei și de strana formată din prof. Marius Lăscoiu-Martin (Seminarul Teologic Ortodox Arad), studentul teolog Raul Gligor și domnul Lucian Ves.

Cuvântul de învățătură al Chiriarhului a fost pus sub titlul „Grija lumească și providența divină” (cf. Rom. 5; Matei 6), exemplificând cu apelul la citirile zilei privind grija lui Dumnezeu față de întreaga creație și care vine în întâmpinarea îngrijorării pe care omul o arată pentru viața proprie, înțelegând cele necesare hranei, îmbrăcăminte și adăpostului, de asemenea, cerințelor societății. Providența sau pronia veghează neîncetat asupra rânduielilor pentru a fi în deplină armonie, depășind în acest cadru posibilitățile omenești, oricât de mari ar fi acestea, pentru care lucru creștinii, având această încredințare, găsesc și temeiul conlucrării cu harul dumnezeiesc spre mântuire, călăuzindu-și viața cu înțelepciune, potrivit și îndemnului imnului heruvimic „toată grija cea lumească să o lepădăm”, fără

a uita virtutea eforturilor continue spre lucrare sfântă. Ierarhul arădean a evidențiat în context mai larg și grija credincioșilor parohiei pentru întreținerea locașului de cult.

Pentru meritele sale aduse spre slava lui Dumnezeu și a Bisericii, părintele paroh Florin-Dan Ardeuan a fost hirotesit la momentul potrivit întru iconom stavrofor și i s-a citit și înmănat hrisovul de către părintele protopop. La sfârșitul slujbei, părintele paroh a adus cuvinte de mulțumire către ÎPS Timotei, către preoții prezenți și au fost evidențiați credincioșii care au contribuit la înfrumusețarea locașului de cult.

Ziua a fost încununată cu sfințirea muzeului parohiei, inaugurat cu această ocazie. Chiriarhul a vorbit despre importanța unui așezământ cultural care să cuprindă și un spațiu muzeal cu exponate aparținând în bună parte bisericii, astfel dovedind contribuția acesteia la desfășurarea vieții obștești în decursul vremii.

Muzeul format din lucruri donate de săteni conține piese vestimentare, obiecte casnice, unelte și poze vechi din satul Chesinț, strânse cu mult efort de către prof. Florina Sorohan, la inițiativa părintelui paroh. La final a avut loc agapa frățească.

Teologii arădeni au participat la Parada Absolvenților UAV Arad

În seara zilei de 15 iunie 2018, dascălii și absolvenții Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea”, în frunte cu părintele decan prof.univ.dr. Cristinel Ioja, au participat la Parada absolvenților promoției Centenar a Universității „Aurel Vlaicu” din Arad. Inițiativa și organizarea a aparținut conducerii UAV pentru a demonstra arădenilor că Aradul este un centru universitar puternic.

La această Paradă a absolvenților UAV au participat mii de persoane, absolvenți, studenți, membri ai familiilor acestora, cadre didactice universitare dar și reprezentanți ai autorităților locale și parlamentari de Arad care au ținut să ia parte la eveniment. Alături de conducerea UAV, în frunte cu prof. univ. dr. Ramona Lile, rectorul Universității, pe scenă au stat ministrul Apărării, Mihai Fifor, senator de Arad, deputații PSD

Adrian Todor, membru al Comisiei de Învățământ din Camera Deputaților și Florin Tripa, Claudia Boghicevici, vicepreședinte al Consiliului Județean Arad și Călin Bibarț, viceprimarul Aradului.

Parada absolvenților UAV s-a desfășurat în centrul Aradului, în fața Palatului administrativ dar și a Rectoratului Universității de stat arădene. Absolvenții au defilat, facultate după facultate, în centrul Aradului, în sunet de fanfară militară, care a acompaniat întregul marș. Această paradă se află la prima ediție în Municipiul Arad.

Festivitate de încheiere a anului școlar la Seminarul Teologic Ortodox Arad

În dimineața zilei de 15 iunie a avut loc ceremonia de încheiere a anului școlar 2017-2018 la Seminarul Teologic Ortodox din Arad.

În prezența ÎPS Părinte Timotei, Arhiepiscop al Aradului, a domnului subprefect Vasiliță Damian, delegat al doamnei prefect Florentina Horgea, a întregului corp profesoral și a părinților prezenți, părintele profesor Pompiliu Gavra, directorul Seminarului Teologic Arad a deschis festivitatea prin cuvântul de slavă către Dumnezeu și de mulțumire adresat tuturor participanților la procesul educațional pentru reușitele din acest școlar.

În continuare, a avut loc premierea elevilor cu cele mai bune rezultate la învățătură, efectuată de fiecare diriginte în parte, după cum urmează: pr. prof. Codin Șimonca-Oprîța (clasa a IX-a), prof. Irina-Elena Ancuța (clasa a X-a), pr. prof. Dacian-Emilian Nan (clasa a XI-a) și prof. dr. Florica Faur (clasa a XII-a). Elevii merituoși au primit premii constând în diplome și cărți, astfel fiindu-le răsplătite efortul și perseverența din anul școlar încheiat. Pe lângă acești elevi, au fost răsplățiți cu diplome speciale și elevii care s-au remarcat cu rezultate notabile în alte activități, proiecte și concursuri școlare.

Au urmat cuvântările profesorilor, încununată de mesajul de încheiere al Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, care a subliniat rolul deosebit de important al elevilor, acela de a răspunde în permanență chemării dumnezeiești cu inimă curată, indiferent de contextul în care activează. Totodată, ierarhul arădean a urât tuturor elevilor, profesorilor și părinților o vacanță liniștită.

Festivitatea s-a încheiat prin rugăciunea „Cuvine-se cu adevărat”, urmată de poza de final și felicitările de rigoare.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile episcopiaaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
 Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
 Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
 SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
 Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
 Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
 Tipărit la Poudique srl Arad.
 ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
 Costul unui abonament este de 50 lei anual.